

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱՊԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 121 ՃՈՒՄԱՍ ԻՐԹԵՍԻ

Ի ԲԻՆՃԻ ՍԵՆԵ

1 ՄԱՅԻՍ 1871

Սէտայը Հաղըգէթ հափթատա թրի տէֆա եանի չարչանսիկ վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի պէօյիւք նիւսիս թապ ու նէշր օլունաճափ տրր: Պիի Կէնէլլի բէշլի Ելարապ պիի լրնայը Օսմանիէ տիր: Ալթը ալըղը ինչ Կէյազ Մէճիտիէ, վէ իւշ ալըղը իբի մէճիտիէ տիր: Պէհէր նիւսիսի 40 Բաթա, Թաշթալար իշիճն բաթա իւճրէթի այրծա արդ թընուր: Ապծնէ օլմազ իշիճն Ղաւաթապ, Երիշի թիւսիսի սօգաղընա Եօ. 19 իւշ մուրազգամ Միւհէնտիսիս մաթպատընա միւրաճաթ իշիմէլէրի իւթար օլունուր, իւանաթըն պէհէր սըրաս իւք տէֆա իշիճն 400 բարա, իթինճի տէֆա իշիճն 60 բարա տըր: Զլյատէ ուղուն նէշրիւթ իշիճն այրծա բազարըգ օլունաճափ տըր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 1 ՄԱՅԻՍ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բօրթէքիզ գրալը Հաղըգէթլէրի նին նէզար սալթանաթը Սէնիէտէ ֆէվզէլատէ սէֆիլի Մ. Բինթօ տը Սօփրալ ճէնապլէրի հաիզ օլտուղու իթիմատ նամէլէրինի հուզուրու շէրէֆ նէշուրու Հաղըգէթը Բատիշա հիւյէ թագտիմ իշիմէնիտէ պէր վէճհի աթի նալթու իրատ իշիմիշ տիր:

Սիր:

Մաթպուու մուֆաթիսամըմ հաշ մէթու գրալ Հաղըգէթլէրի թէրաֆըն տան նէզար շէվքէթ վէֆտը Հաղըգէթը թաճաարիլէրինտէ պէնաէ նիլի ֆէվքէլատէ սէֆիլ նասպ իւ թային իշիմէնիտէ, զաթը Հիւ մայունը միւլիւքէանէլէրինիլէ մաթ պուու մաֆաթիսամըմ Հաղըգէթլէրի նի պէնտ իշիյէն հուպպու մուսա ֆաթը կիրան գըլմէթը զաթիէ հագ:

գընտա Զաթը Հաղըգէթը թաճաարիլէրինի թէէմին իշիմէլի պէնաէնիլէ այրծա թալսիլէ իթմիշ տիր: Հաշ մէթու գրալըմ Հաղըգէթլէրի իշին իբիմէմալիլէրի եւկաթիլէրի իւէ եէկէի հէթը միւսպէմէթքեարանէյէ պէնտ վէ բապթ իշիյէն հէպը միւնասէ պաթըն գաթ պէ գաթ թահքիմ գըլընմաթըն միւշահատէ իթմէքտէն պաշա աղիւ իտէճէք պիլ շէյ եօգ տուր:

Պու աճիպլէրէ կէլինճէ իբի տէվլէթ մէյանընտա ճէրեան էտէ ճէր օլան միւվէտտէթ վէ իթթիֆա գըլքեամիլէնին պագասը պապինտէ բէնտիմէ իսապէթ իտէն հիսմէլի մէֆուղէլի իգտամաթը հիւսիւ իշիֆայէ միւգթէտիր օլտուղումա, բէն տիմի զայէթ մէտուտ աւտ իտէրիմ, իմտի Զաթը Հաշմէթսիմաթը Հաղըգէթը միւլիւքէանէլէրինտէն, հիւսիւ նազարը բէրամէթ ինչարը շահանէլէրինի տուր իշիմէմէլէրի նիլթընա իճթիմաար վէ ումիլ իւէ իթիմաթիսամըմ իշիմի հուզուրու շէվքէթ մէվթուրա միւլիւքէանէլէրինի մին զայրը իս:

Թիհգազ թագտիմ իտէրիմ:

Զաթը Հաղըգէթը Շահանէ Բօրթէքիզ գրալը Հաղըգէթլէրինի Տէր Սաատէթէ սէֆիլ նասպ իւ թային իշիմիշ օլմաթըն միւշահատէ իթմէ սինտէ մէմուէն օլտուղումու, վէ գրալ Հաղըգէթլէրինի շախարը վէքեպէթէն Մ. Բինթօ տը Սօփրալ կիպի պիր զաթը ինթիսապ իթմիշ օլտուղում նա զայէթ հօշումա իտուկիլի վէ Մաթանաթը Սէնիէնին հիւսիւ նազար վէ հիմայէտի Բօրթէքիզ հիւքիւմէթինի եէնի մուրաթիսաար հագ գընտա պէր բէմալ պուլունաճաղընը ճէվապ նիւլուրմուշլարաար:

ՄԻԼԻՅԷ

Տէօրթ սէնէ էվլէլ նասը գաթօլթ իտիք իտէ եինէ էյլէ գաթօլթիգ:

Պէյլէ տէրլէր վէ իտուաա իտէրլէր շարղըրը վէ սուրէթը զախիրտէ պէյլէ պիր թագրիլ Հագգը կէօրիւ նիւպ սաֆտէրուն ահալիլի վէ մէզա հիպի սաիրէ տէն օլանլարը պու սէօղ:

լէրի իւր գանձորը Շարգըլար հայ-
լըճա քէնտիւրինէ թէրաֆիւր բէյտա
իթմիշէր տիր :

Պուշտան տէօրթ սէնէ էվվէլ տէր-
լէր Բոմա վէ Բրօքադտնտա վէ Հասուն
էֆէնտի վէ քէնտիւրինէ լատին րուհա-
նը պիղի Գաթօլիք նազարը իւր պագար
իտիւրէր : պիղ օ վագըթ նէ իթիգատ-
տա խտիք իսէ , պու կիւն եինէ օ ի-
թիգատտայը , նէ էքսիլթտիք , նէ
արթըրտըգ , նասըլ պու կիւն հերձ-
ուածող վէ հերետիկուս օլուրուգ : է-
յէր պէյլէ օլմամըլ լազըմ կէլսէ ,
տէօրթ սէնէ էվվէլ տախի հերձուա-
ծող վէ հերետիկուս օլմամըլ օլմամըլտըգ
նասըլ քի պիղէ օ վագըթ քիմսէ պու-
իսմի վէրէմէյիպ , քաթօլիք նազարը
իւր պագար ըտը : Տէմէք քի , տէրլէր
էա օ վագըթ պիղի սէհվէն Գաթօլիք
ատա խտիւրէրիմիշ , էա տա օ տուր
քի շիմտի պիղէ հերձուածող վէ հե-
րետիկուս տէմէլէրի հագսըլըգ տըր :
Իշթէ պու տուր Շարգըլարըն աղը-
լարընտա էզպէր իթտիքլէրի վէ ճէ-
վապ վէրիմէզ գըտա իթտիքլէրի
պիւրհան :

Յագաթ շուհու տիւշիւնմէմիշէր
տիր , քի ճէրհ օլուրմամընը միւնքիւն
սիզ զանն իթտիքլէրի իշ պու պիւր-
հանըն ճէվապը վէ րէտտի , քիստու-
նէական վարդապետութիւնտա միւն-
տէրիճ տիր : Չուքի Գաթօլիք մէզ
հէպիստէ հէր քէսին քէնտի քէյֆինէ
կէօրէ իթիգատա) աղիզ քիթապարա
էախօտ քիլիսէ նըզամընա վէ գայիսէ-
սինէ մանա վէրմէք օլմայըլ , իլլա
հագրէթը իստտէն քիլիսէյի շէրիֆին-
տէ րէիսի պուլուան հագրէթը Բէթ-
րօ շախսընտա վէրալի վէ իհտա
իթտիլի հի-հի-հի իւգէրինէ պինա օլ-
մուշ օլտուղուտան պիր տին պիր ի-
թիգատ վէ պիր րէիսին իթաաթը
թախթընտա պուլուան պիր հիլէթը
մուլթաղամ տըր : Իմտի հիշ քիմսէ-
նին հագըլ էօգ տուր քէնտի իթի-
գատ վէ թալիմաթընա սինօք քէսմէք
ինանաճաղընա վէ իթաաթընա հու-
տուտ վազ իթմէք : Պահսըմըլըն ի-
զահաթընա կէլէրէք պիր տինտարըն

իթիգատ վէ իթաաթը լքի մէպտէյէ
այիտ օլուպ , պիրի ագայիտի տինիւ
տիր , քի թէպէտտիւլաթ գապուլ
իթմէզ , տիկէրի նիզամ վէ գանսուն
մէպտէսի տիր , քի վագըթ վէ հալէ
թէվֆիգան քիլիսէնին հիւքիւմէթի
թաաթի վէ թէսիլիէ իտէր : Իմտի է-
յէր ագայիտի տինիւյէյէ միւլթաալիգ
(հաւատոյ մասն) պիր մատտէ իտէ
քիլիսէ հէր նէ վագըթ վէ հէր նէ
տուրէթտէ տինտարանընա հէր նէ քի
ագայիտի տինիւյէտէն տէյի իման կէ-
թիւմէյի թէքլիֆ իտէր իտէ : տինտա-
րանըն պօրձու իման կէթիւմէք տիր :

Տէյէմէզ քի պու մէպտէ պու-
տան ագտէմ թալիմաթըմըլտա մու-
գայէէա տէյիլ իտի , պու պիր եէնի-
լիք տիր , պէն պուհա իման կէթիւմէմ
պու տէնէպիլմէ քիլիսէնին հէմ հիւ-
քիւմէթի հէմ տօղրուլուղու մահվ օ-
լուր պիթէր , պուհու բրօթէսթան-
լար իտտաա իտէրլէր , կէյամ քի քի-
լիսէնին իլք տէհրլէրինտէ օլան սաֆ-
լըգ կիթտիքճէ ժողովքըր , վէ բա-
բալարըն սիճիլլէրի իւր մահվ օլուպ ,
պիր թագըմ եէնի խորհուրդլար , լէե-
նի իպտտէթլէր իհտաա օլուրմագտա
տըր տէրլէր : Պու սէպէպտէն բրօ-
թէսթանլար իշիւն դրոշմ , հաղոր-
դուլթիւն , սալաշխարուլթիւն եւն
խորհուրդլարը աղիլլէրին շէֆաաթը
պատիւրլէրին իպտտէթի եւն եւն ,
սօնրատան իճատ օլուրմուշ պաթըլ
իմանլար տըր :

Յագաթ միւլթէրլէտ ըտտիօնալիգ
մէ կէօթիւրէն պու բրօթէսթանլըգ
էտտարըն քիւլլիէն ճէրհ իտիւպ ,
օնուլ մուղայիլի քիլիսէ հիւքիւմէթի
նի , քի րէիսինտէ միւքէմէք տիր , է-
սաա վազ իտէր , վէ հէր Գաթօլիք
քիմսէ Սուրբ Օգոստինոս իւր Սե-
տաքանա ինանմաղ իտիմ էյէր քիլի-
սէնին հիւքիւմէթի պէնի թէէմին
իթմէսէ * տէմէլի տիր : Շարգըլար է-
յէր պու էտաը գապուլ իթմէզլէր
իտէ անի վահիտտէ գաթօլիքլէրտէն
տիւշիւպ բրօթէսթանլըգ սանճաղը
պլթընա կիլէրլէր :

Իմտի պու Գաթօլիք էտաը միւ-

ճիպինճէ քիլիսէյի շէրիֆէ հաղ-
րէթը իստտան թէսիլիմ օլան քիւն
նէլիլի քիլիսէ քէնտի վագթինէ կէօ-
րէ կիւղէլէ տինտարանընա իպրազ
վէ թալիմ վէ բէրվէրտէ իտէր , էյ-
լէ քի ագայիտի տինիւյէ քէամիլէն
հէր նէ գատար զըմնէն վէ մանէն
Գաթօլիք իթիգատընտա պէր քէմալ
վէ միւնտէրիճտէ իտէ ֆագաթ հէբսի
պիրտէն պիր վագըթտա վէ պիր տէ-
րէճէտէ տուրէթը մուլթանթաա
օրթայա գօնուլմայըլ վագթ վէ իգ-
թիլապընա կէօրէ քիլիսէ իզահ իտիւպ
տին մատտէսի տէյի րէսմէն իլան վէ
պէյան իթմիշ , իշթէ պիր հերետի-
կուսըգ չըգտըլը թագտիրտէ քիլիսէ
անըն մուղայիլի օլան ագայիտի րէս-
մը սուրէթտէ իլան իտիւպ տին մատ-
տէսի քօկ օլտուղուտա պէյան իտէ-
կէլմիշ տիր , տէյիլ քի եէնիտէպ պիր
տին մատտէսի իհտաա իտէրէք , իլլա
Գաթօլիք իթիլտընտա միւնտէրիճ օ-
լան թալիմաթըն տին մատտէսի օլ-
տուղուտա րէսմէն պէյան վէ իլան ի-
տէրէք : Չիւքի պու տին մատտէսի
տիր քի քիլիսէ հէր նէ քի ման հաա-
պոյ տին մատտէսի տէյի իլան իտէր ի-
սէ , եէնի պիր շէյ օլմայըլ միւլթէր-
րէտ տին էմանէթինտէ Գաթօլիքլի-
յին ումուլի իթիգատընտա էա տ-
լանէն էա տա զըմնէն միւնտէրիճ տիր :
էյէր պէյլէ օլմատա քիլիսէ հագրէթ
թը իստտան քէնտիւրինէ էյրէթմէտիլի
պիր թալիմաթը հագրէթը իստան
թալիմաթը տէյի էյրէթմիշ օլուր ,
ինտանի պիր տօղրուլուղու Ալլահանի
տիր տէյու տինտարանընա բէրվէր
տէ իթմիշ օլուր : Պու տա քիլիսէյի
շէրիֆի էաղիլը էախօտ սախթէքտար
պիր իհտաաթ պահա իթմէք օլուր ,
քի քիւք տիր :

վէ իշթէ թըպիլ պու թարիգտէ
հարաքէթ իթմիշ տիր պուշըճա նի-
կիա ժողովքու Արիօսա գարըր , Սթան-
պօլ ժողովքու Մակեդոնա գարըր ,
Եփեսոս ժողովքու Նեստորա գարըր ,
Գաղկէդոն ժողովքու Եւտիքէսէ գար-
ըր , իբիւնի նիկիա ժողովքու պատ-
կէրլէրի խօրըյան պատկէրամադրուա

բա գաւորը , Գիրքէնէ ժողովքու Բօմա քիւրսիւնին լիպատէթին թանրմալան կիւն տողրուլարա գարը , վէ Տրէտենդեան ժողովք Լուտերական լարա գարը , նիհայէթ վաթիքան մէջիսի Բօմա քահանայապետինին տէյիլ եալընըդ տին վէ ախլագ խուսուսուտա , իլլա նիզամ մատտէլէրինտ տախի Շարգ վէ Ղարպ քիլիսէլէրինին հէր պիլիսին իւզէրինէ օլան ալլահանի սէլահիլէթին իգրար կէլէն Շարգլըլարա գարը , եախօտ տին վէ ախլագ մատտէսինտէ միւտէրիսի ումուլի կիպի ըէսմէն Բաբանըն վէր տիլի սիճիլ եալընը օլապիլիլի սահիհ իթաթա պօրճուլ իթմէլ տէյէն Կալիքանլար Բանտինեանլար , Բիօթէսթանլար , Բիքէրեանլար , վէ օնլարա բիլըրէլ օլան Շարգլըլարա գարը :

Իմսի պուստան պուս նէթիճէ միւտէրէտ նէլաթ իտէր . հիլ պիլ գաթօլիք տէյէմէլ քի պէն պու կիւնքի կիւն քիլիսէնին ըէսմէն ագայիտի տիւնիլ կիպի էջրէթտիլ քեաֆֆէյի թալիմաթը ինանըրըմ , ֆագաթ պուստան սօնրա պիլ մէզէպ թալիմաթը ագայիտի տիւնիլտէն տիլ տէյի իլէրիտէ իլան իտէրսէ իման կէթիլմէյէլ քէնտիմի պօրճուլ սայմամ ըէտտ իւտէրիմ , չուսքի գաթօլիք գալմագ իլլին , հաթթա գաթօլիք օլապիլիլի տէյիլ եալընը քիլիսէնին էլհալէթը հազիի ալանէն վէ սէրահէթէն մէլտանա գօյտուղու թալիմաթը ինանմալը , իլլա զըմէն վէ մանէն էջրէթտիլի տախի գապուլ իտուպ , հէր հանկը վագըթ օնու տախի ըէսմը սիճիլի իլէ (տօկմ) մասն հաւատոյ , եանի տին մատտէսի իլան իտէր իսէ գապուլ իթմէյէ հազըր օլմալը , եօգսա շարի իլէ գաթօլիք օլունամալ չուսքի օլ վագըթ քիլիսէնին եանըմալըլը նապէտիտ օլուր : Ալլահանի իհտասաթ օլմալըպ , պիլ ինսան եաբուսու օլուր : Պէյլէ պիլ շարթ գօյան քիլի գօյտուղու կիւնտէն մէլհէպնտէն տիւլմիւլ սայլըմալը տըր : Իմսի էյէր Շարգլըլար վաթիքան

մէջիսինտէն էվիլէլ գաթօլիք իտիք վէ գաթօլիք պայլըրըտը , շիմսի օնուէն եէնիտէն մէլտանա գօյտուղու մէպտէլէրի գապուլ իթմէլ իսէք նիլլին գաթօլիք սայլըմալըալը տէրլէր իսէ , վաթիքան մէջիսինտէն էվիլէլ տէ մէջէպտէն սագըթ օլմուլ օլտուգլարընր պէյան իտէրլէր : Մէսէլա Տրիտենդեան ժողովքունտան էվիլէլ պուլունան հանկը գաթօլիք գաթօլիք սայլըպիլիլի իտի էյէր մէլլիտէն սօնրա մէջիսի մէլքիւրիւն գարար վէրտիլի բէք չօգ տին ագայիտի մատտէլէրինի քէէնի մէլլիստէն էվիլէլ քիլիստոնէտկանտա ալըգ ալըղա մուգայ յէտ տէյիլ իտի տէյէրէք գապուլ իթմէլսէ իտի : Չուսքի եօգսալըտա տէտիլիմիլ միսիլու . հէր պիլ տին մատտէսի ալլահէթէն թաէվիլէլ տէն պլէրու քիլիստոնէտկանտա միւտէրիճ օլմամըլ իսէ տէ քիլիսէնին ումուլի իթիքատըրտա միւտէրիճ տիլ տին էմանէթինին տախիլիլի տիլ : էյէր պէյլէ օլմալըպ , քիլիսէ տին , մատտէսի օլմայան պիլ մատտէյի ագայիտի տինիլտէն տէյի մէլտանա գօյսա ալիմ պիլ Բիօթէսթան իլէ մահէլիմ օլմասը լագըմ կէլիլ , եանի գերբէնական օլմայան պիլ տողրուլուղա գերբէնական տըր տէյի էջրէթմիլ օլուր , վէ պու տա հազըլթը իսանըն քէլամէլէրինին մուղայիլի տիլ , « Ե ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս մինչև ի կատարած աշխարհի » : Եանի իլթէ պէն տիւն եանըն ախլընա տէկին հէր կիւն սիլլին իլլիլիմ :

Իմսի խիւլտա իտէլիմ , ուղղափառ գալըպ հերետիկոս օլմամագ իլլին քիլիսէ եախօտ անըն ըէիսի հէր նէ վագըթ տին մատտէսի տէյի ըէսմէն պիլ մատտէյի թագտիլ իտէր իսէ գապուլ իթմէլի , վէ գալմալիլի ձէյիլի շիֆէթէն իգրար իլլիլի , եօգսա քիլիսէնին տողրուլուղունա գարըլըմէն պիլ ախլիլիք տէմէք օլուպ , հերետիկոսուղու բէլինէն գապուլ իթմէլ տիլ : Իլթէ պու գապիլտէն օլուպ , Բօմա քահանայապետինին նը

զամ հագգընտա Շարգ վէ Ղարպ հէր պիլ քիլիսէ իւզէրինէ սէլահիլէթի օլտուղու վէ տին վէ ախլագ մատտէսինտէ միւտէրիսի ումուլի մալլամնտա (յաթուոյ) եանըմալ օլտուղու մուգատտէմա գաթօլիքիլիք իթիքատը օլուպ , վաթիքան մէլլիլիսի (հաւապոյ ճան) (տօկմ) իլան իթմիլ օլտուղու իլլին պէյլէճէ գապուլ իթմէլի էյէր հերետիկոս օլմագ իսթէնմէլ իսէ : Պու գատարը տին մատտէսի հագգընտա , կէլէլիմ նիզամ խուսուսուտա :

Քիլիսէ եախօտ անըն ըէիսի նիլլամ գօյուպ օնու գապուլ իթմէյէն օլուր իսէ իթաթաթըր օլուր : Իթաթաթըրըտա ըսրար իտիլ թէան նիւտ իսէն նիհայէթ առի վէ էրթուս օլուր , զիլա հերետիկոսուղ քիլիսէնին պիլ թալիմաթընըն թէան նիւտ իլէ ինքեարը տըր , հերձուած իսէ վաճիպ օլան իթաթըրն ինքեարը տըր : Ֆագաթ շուսու պըրտ իթմէլի քի քիլիսէ ըէիսինին վագ իթաթի պիլ նիզամը , մէսէլա ըէվէրուղուղու գապուլ իթմէլէք քէնտիլիլիտէն հերետիկոսուղ տէյիլ տիլ . նիլլին քի միւտէրիճաթը տին մատտէսի տէյիլ տիլ : Անձագ Հերձուածողուղ տուր : Ամմա էյէր իլ պուստա գալմալըպ նալըլ քի հէր վագըթ օլմուլ տուր , օնիզամը մէսէլա ըէվէրուղուղու Բաբանըն պիլ վէլէթէ կագըլ Եօղապտէնիսէ , օ վագըթ հերձուածողուղուն իւզէրինէ պիլ տէ հերետիկոսուղ իլլալէ օլունուր , նաալըլի Շարգլըլարա վագըր օլտուր : Չիւսքի օ վագըթ տէյիլ եալընը նիզամա գարը , իլլա հիւքիլմէթէ հագգ վէ սէլահիլէթէ գարըլա տիլիլ օլմուլ օլուր :

Իմսի հիլ պիլ գաթօլիք հերձուածող օլմագտըր տէյէմէլ , քի պէն եկեղեցական նիզամ օլարագ շիմսի մէլճուտ օլանտան պաշգա նէ քի նիլլամ գօնուլուր իսէ թանըմամ , թուլմամ , իթաթա իթմէլ , պէյլէ շարթ իլէ քիլիսէյէ իթաթա իտէն էվիլէլէ հերձուածող օլմուլ օլուր , վէ չիւսքի քի քիլիսէ նիզամը տին վէ ախլագ

միաստեանս Կիլիկի միւսմիջինի իւր թէ-
պետութիւնը Գրմայրազ վաղ թ վէ մահա-
լինէ կէօրէ թատիկ վէ թէրվիսէ օրա-
պիլիբ, օլ սէպէպաէն հիւ պիւր գաթո-
լիբ տէյէմէզ քի քիլիսէ րէիսի եէնի
պիւր նիզամը վաղ իրէրոնէ թանրմայաճա-
ղամ, պուռնոս Կէյէճէք օլսա, քիլիսէյէ
իճապ իտէն իթաաթը օ անտէ միւնքիւր
կէլմիշ օլուպ, քէշինճէ հերձու-
ածա տիւշմիւշ օլուր :

Հէմնէ հագգ իլէ պիւր գաթոլիգ
քիլիսէնին մէսէլաճու սէնէ վէրտիլի
նիզամը թուլթարմ. ֆագաթ շու սէ-
նէնիքիլի եախօտ իլէքիտէքիլի թուլթ-
մամ տէյէպիլիլի : Աճապա քիլիսէնին
էպքի վաղթինտէքի սէլահիլէթի շիմ
տիքիլիտէն տահա չօգ վէ պիլատէ մի
իտի : Եախօտ Պետրոս, Լինոս, Կղէ-
տոս բաբալարըն սէլահիլէթի Լեւոն,
Գրիգոր Էլն, Բաբալարընքիլիտէն զի-
յատէ մի իտի : Պուռ տէյէմէզ, պու-
ռու տէմէք հէմ ապէս տիւր չ հէմ մէզ
հէպէ գարշը տըր : Նիկիա ժողովքու-
նուն նիզամլարընա թիւաթ իթմէք,
Քաղկէդոնոնքիլի թուլթմամագ, Ֆի-
րէնէլէին գանուռնոնոճ թանրմամագ
վաթիգանընքիլի մանա վէրմէք օն
տէօրտիւնճիւ ֆենաիկտոսուն վէրտի-
լի կոնդակը թանրմագ Պիոս տօգու-
ղունճունուն կոնդակընը ապէսիլաթ
կիլիլի ճէրհ իթմէք, խաշա, պուռ եօլ-
տա հարաքէթ իտէն հերձուածող
օլուր պիլթէք : Պուռ հէմ մէզհէպ
աօղրուլուղու տուր հէմ ագլէն տա-
իսի պուլունուր պիւր մէպաէ տիւր :
Գիմ գապուլ իտէպիլիբ քի պիւր Բա-
բանըն գօյաուղու նիզամը աիկէրի
գալտըրամասըն, Բենետիկտոսունքի
մուգատտէս թուլթուլուն Պիոսուն
քի քէնէնէլէմ եէքիւն սայըլըն :
Հանկը Բաբա քէնտի խալէֆիլին Ալ-
լահանի րիյատէթ սէլահիլէթիլի պաղ-
լայապիլիլի : Ումուրու ճիւմանիլէտէ
տաիսի պէօյլէ տէյիլ մի, Հանկը թէ-
պաա խաղ թէպաա սայըլապիլիլի, Էյէր
մէ սէլա սանճագ ուսուլիլի թանրմըմ
ֆագաթ Էէնիտէն վաղ օլուշան վի-
լայէթ ուսուլիլի իթաաթ իթմէմ
տէրսէ, Էաթիտ վիլայէթ ուսուլիլի

գապուլ իտէրիմ, ֆագաթ պուռնտան
պէօյլէ տէվիլէթին գօյաճաղը պիւր նը-
գամ պուռնա պէյնիլէմէզ իսէ չ ճէրհ ի-
տէճէյիլմ սէրոնէ : Վէ Էյէք յաիւնէա-
վիտէ պուռ պէօյլէ իսէ, նէ գա-
տար պահա զիլատէ քիլիսէտէ պէօյլէ
օլմալը տըր քի ալլահանի պիւր հիւքիւ-
մէթ իւղէրիլի միւնտէս օլմուշ
տուր :

Դիմաի Գաթօլիբ օլսն Գաթօլիքիլիբ
լօթիքիլի տէ թանրմալը վէ գապուլ
իթմէլի, քիլիսէնին ագալիտիտիլիլի տէ
Էանրմագ հիւքիւմէթի իման վէ ի-
թաաթընդըն էսաուր օլտուգճու հիւ
պիւր գաթօլիլին անըն սիճիլ վէ գա-
րարնա մանա վէրմէյէ, անըն սիճի-
լիլի թալմը իսթիլիթագա ալմայա
Էաիօտ իման կէթիլմէմէյէ հագգը
Էօգ տուր վէ մէվաճսթը նիլամիլէտէ
տաիլիլիսթիւն հիւքիւմէթ վէ տի-
վան քիւրտիլի շէրիֆօլտուղու իլիւն,
անըն Էմր Ֆա թէնպիլիլի ճէրհ իթ-
մէյէ, խըրբալմայա հիւ շիւր գաթօ-
լիքիլի հագգ քու սէլահիլէթի Էօգ
տուր :

Պուռ սէպէպաէն տօլայը Էվլէլա
պիլ տէօրթ աէնէ Էվլէլ վաթիգան
մէճիլիլի Էօգ իքէն գաթօլիբ իտիք :
Չիմաիտէ օլ մէճիլիլի օլմամըշ կիլի
թուլթարաք նիլին գաթօլիք օլմայա
ճաղըգ աա հերետիկոս սայըլաճաղըգ
տէմէք իլիլաթաթըր վէ քէշինէն հէ-
րետիկոս օլմագ տըր : Սանիլէն պիլ
տէօրթ աէնէ Էվլէլ Բէվէրսուրուս
օլմայաթագ գաթօլիք իտիք, Բէվէր-
սուրուս օլմամըշ կիլիլի թուլթուպ, օ-
նու ճէրհ վէ րէտտ իտէր իթէք նիլին
հերձուածող օլաճաղըգ տէմէք, իս-
լաֆ տըր : մէզհէպէ գարշը տըր, վէ
քէշինէն հերձուածող օլմագ տըր : (*)

(*) Պուռ գաաարընը Էալընը իշար ի-
տէրիլ, քի պիլ « Բէվէրսուրուս նիլաթընը
միւնէրէթ քիլիսէմիլիլի իլիլապէն սըրֆ
պիւր նիզամը տաիլիլիլի րուհանի թանր-
աղըմըղտան պուռուլթը տաիլիլիլիսիլի
միւլթալամ իթմէթաիլիլի :

Բամպոան 5 անրիլ թարիլիլի իլէ
շուշ վէճիլիլի Էաղըլը տըր :

Ինիլիլթէրա թէրաֆընտան գըրալ
Քահանայապետ հաղրէթէրիլիլի իլիլա-
լը թէքրիմ վէ թաալիլմ իթմէք իլիւն
Բամպա աղիլմէթ իլիլիլի տէքու թաթ-
լար վաթիգան սարայընա գապուլ օ-
լունմուշաթ տըր : Պուռ տէքու թաթ-
լար 37 աղաւտան միւրէք քէպ օլուպ,
Ինիլիլթէրանը պիւր պէօյլէք մարէ-
շալը տիւք տը Նօրֆօլք նամ գաթ
պուռնաթ րիաաթ իտէր իտի :

Տօգուղունճու Պիոս հագրէթիլ-
լի բատիշաշար մուրախսաթընա իպ-
րաղ իլէտիլի աաթը իլթիֆաթ վէ
հիւրմէթի Գաթօլիք հիլէթիլիլի պու-
մէպուռլարը հագգըլտա տաիլի իլա-
րալ իլէմիշ տիւր : Ինիլիլիլի մէպուռ
լարը թաիլթիլէաշըն սալտընտա գա-
պուլ օլունմուշաթ տըր : Բաբա հաղ-
րէթիլիլի իսէ իքի ճալիլիլի հաշմէթ
ճալիլիլիտէ 12 գարտիլնալար, վէ
միւլթէտտիլիլի զէվաթը սայիլիլիլի միւ-
լթէհալիլան իլէ թէգէլիլի աղամէթ
օլմուշ իտի : Տէրուլթալար թէրա-
ֆընտան Բաբա հագրէթիլիլիլի թագ-
գիմօլունաճագ սիլիլի Տիւք տը Նօրֆօլք
թէրաֆընտան լիտանը ֆրանկէվիտէ
Էիւքէք քէս իլէ գրաաթ օլունտուգ-
տա, Բաբա հագրէթիլիլիլի պէք վէճիլի
նղլթըլ իրաա իլէմիշ տիւր, քի կէ-
րէք պիլ ճիւմէ մէպուռսան աղալարը
վէ կէրէք հաղըրուն իւղէրիլիլի աղիլմ
թէհիլիլի միւլթիլ օլմուշ տուր :
Պիոս տօգուղունճու իշ պուռ նուլթ-
գունու լիտանը ֆրանկէվիտէ Էյ-
լէ պիւր պէրրագ վէ գալիլի վէ պիւ-
լէլաթ իլէ սէրտ իլէմիշ տիւր քի,
անտէ րայէլայն միւշահատէ օլունուր
իտի հէմ քահանայապետական հիւ-
քիւմէթ, հէմ քէտէրանի մուհապ-
պէթ վէ լէթաֆէթ :

Իլթէ սուրէթի նմլթգ :

« Հագգ թէալա հագրէթիլիլիլի
իրաալիլի Էղէլիլիլի իլահիլիլի իլթի-
ղաթընտան պիլիլիլի հագրէթը Բէթրօ
րէ սուլիլի քիւրտիլիլի Էյլէ պիւր միւշ-

քիւ վագըթտա, վէ էջլէ պիր գէ-
մանը ինթիմֆաթ տվանընտան ճա-
լիսի էվրէնքը խիւաֆէթ իթմիշիւքի
անտէ նիշէլէր հաղրէթը իսա էֆէն-
տիմիդէ վէ անընթիւսէյի չէրիֆինէ
գարշը ընթը լէվայը շէգաֆէթ իթ-
մէքտէ սուլունուպ, էգճիւմլէ պիդ-
լէրին ֆէրիդէյի ազիմէյի մուգատտէ-
սէսի քիլիսէյի շէրիֆին աւտալէթ վէ
հազգանիլէթտէն նէշէթ իտէն Գու-
դնէզլարըն մուաֆազա իլլէմէք տիր-
իշթէ կէրէք Բիւրսիի Շէրիֆին, վէ
կէրէք պիդլէրին հազգընտա շիմտի
իպրազ իլլէտիլինիդ հիսսի ճէլիլինիդ
ասարը շիւքրանիլէթ վէ մուհապէթ-
իլլէ մէշիւսէն պիր գալպ իլլէ ճէվապ
վէրիւրիմ:

“Եվ վէթ գալպիմին նէ րատտէտէ
շիւքրանիլէթ իլլէ մէմլու վէ մէշիւս-
թուլունու թարիֆէ քեաֆի տէյի-
լիմ, նիշին քի սիդի հուղուրու մաա
միւշահատէ իթմէմտէ, ինկիլթէրրայը
պիր մուհապէթ պիդլայէթ իլլէ ուշէն
էն մուաղլաֆ վէ շէօհլէթ շուար սէլէֆ-
լէրիմտէն Սուրբ Գրիգորուն ասարը
ֆէյը տիրաթը քէրուհիմտէ թէճտիտ
գըրընը:

“Պիդլէր իշ պուա Բիւրսիի ընտուլի-
յէյէ միւշարիլէյ հաղրէթլէրինէ խի-
լաֆէթէ նայիլ օլտուգտա, թարիֆի
ֆաղիլէթ վէ ուլունտա անէ էմալ
օլմատըրմըգա նիսպէթ իլլէ, սիդ ին-
կիլիլլէրէ, վէ սիդին ինկիլթէրրա քի-
լիսէնիլլէ մէլուգ օլտուգլումուգ
մուհապէթ վէ հիւսնիւ նաղար հազ-
գընտա անը թէգատտիւմ իտէճէք
վիւսայէթին հիւ պիդլինտէն սարֆը
նաղար իթմէմէքտէ պուլունմուշոգ
տուր:

“Պու քիլիսէնիլն թավսիի տայիլէսի,
վէ վէթանընդըն էվլատլէրինիլն թէք-
սիլի խուսուսուլունու լաղըմ էէլէն սայ
ու զայրէթ ասլա տիրիլ օլունմամը
տըր, նիշին քի ալիլէր ապառ օլան վէ-
թանընդ էսկի ինկիլթէրրա, հալա
պու կիւնքի կիւնէ տէկին տիւնեպա
վէ միւշարէթէթը ինսանիլէյէ նիշէ պէ-
ճիտ խըտէմաթ ճէլիլէ իլլէ հայաթ
վէրմէքտէ տիլ: Աղիգ Գրիգորա նիսպ

իթմիշ իպիմ սիդլէրէ թէվճիհ իլլէյէ-
ճէյիմ սէգլէլիլ քէնտիսիլին պանա
թէֆհիմ վէ թէտաթիլ իլլէմէսի իշիւն,
վէ իշթէ իսաթըմա իքի միւլթալաա
վարիտ իտէր չի:

“Պիրի շոն տուր քի սիդլէր պիդլի-
պիրինիլ իլլէ էէկալիլ վէ էէկճիհէթ
թէմալըսընդ, վէ սիդին զայրէթինիլ
հէր զէմանտա պիւթիւն Գաթալիք ճի-
հանընտա գուհուրէ կէլէն հարաքէթ
իլլէ իթիլիլաճ իթմէլի տիր: Վէ Բիւրս-
թիլանըղըն հէնուգ գուհուտա օլ-
տուղու զէման իշիւն տէնիլէն “վէ տիւ-
տարըն ճիւմլէսի պիր վիճուտ վէ
էէկճիհէթ իտի” քէլսալէրի սիդտէ
թասաիգ օլմալը տըր: Իմտի հէր նէ
թէրաֆտան կէլմէքտէ իտէնիլ: սիդէ
րիճա իտէրիմ, քի պէյնիլիլտէ պիր
էիւրէք վէ պիր վիճուտ օլտընը,
բիսգոպոսլարընը թէրաֆըմտան
պուլուն թէֆհիմ իլլէմէյի սիդէ հէ-
վալէ ինէրիմ, քի բիսգոպոսլարընը
սիդին իլլէ վէթիլ բիսգոպոսլարընը իլլէ
պիլլէլէսիլիլ:

“Պիդլէր նէ բօլիթիգայա վէ նէ տէ
հիւքիւմլէթլէրէ գարշը ճէնք իթմէ-
յէճէլիլ: պիդլիմ մէմուրիլթիմիլ
մահաա ոսհիլիլք հուգուգուհու,
մէղհէպին հուգուգուհու, մուհա-
ֆաղա իթմէք տիր, Վէ հուգուգլարը
քի հաղրէթը իսա էֆէնտիմիլ քիլիսէ-
յէ իթա գըրըն տըր:

“Քիզալիք սէվիլէլիլ էվլատլէրիմ
ճէտարէթէ կէլմէլիսիլիլ, ճէտարէթէ
կէլմէլիսիլիլ քիլիսէ հուգուգլարընը
մուհաֆազասընտա իճապ իտէն քէ-
լամլէրի սէյլէմէք իշին, վէ անլէրի
տիւշմանլէրինէ գարշը հիմայէ իթ-
մէք իշին քի իթալիսաա վէ մահալը
սայիլէտէ քիլիսէյէ գարշը ճէնք ա-
շարլար: Չուրքի պու ճէնկ Բաբալը-
ղա գարշը օլմայըպ, հաղրէթը իտայէ
գարշը տըր, վալիտէթ ուլլահա գար-
շը տըր: Իշթէ պէյլէ պիր հարապ զէ-
մանընտա պիդլէնտի գլգ վէթիլիլիլ
պիր էէրէ ճէմմ իթմէլիլիլ, ճէհէն
նէմ գաբուլարը զալէպէ իտէմէլլէր:
գըրուք գժիլսոց զնա մի յաղթահա-
րէսյէն:

“Սէ վիլիլիլ էվլատլէրիմ, սիդէ
պահա պաղա ճէյլէր տալիս սէյլէ-
յէճէք իտիմ իտէտէ վաղթընը պէյ-
հիւտէ կէշիւմէմէք իշիւն անլէրտէն
սարֆը նաղար իտէրիմ: Պէնիմ թէ-
պէքիւքտէթը սիդէ վէրիլիլ ճէմ
էիւրէքտէն վէրիլիլ Նասըլ քի պիր
աղ ագտէմ սէյլէմիշիլ ինկիլթէրրա-
յը զիստէսի իլլէ սէվէրիմ: վէ օգա-
տար սէվէրիմ քի աղիլ Գրիգոր հէր
նէ գատար ֆաղիլէթ վէ իլմաէ պէն-
տէն ֆայիգ օլմուշ իտէ տէ, ինկիլթէ-
րայը պէնտէն զիստէ սէվէմէմիշ
տիր: Իմտի պէնտէ սիդի Սուրբ Գրի-
գոր գատար սէվէրիմ: Պէնիմ թէպէ-
րիւքտէթը միւտտէթը էօմրիւնիւ գ-
տէ սիդին իլլէ օլտուն, ֆալիլէպէրիլ
նիլլէ էվլատլէրինիլ միւլէք վէ էմալքի
նիլլէ վէ սէրվէթիլիլ շամիլ օլտուն:

Պատէհու Բաբա հաղրէթլէրի քէ-
լամլէր ճէնապը հազգա տօղրուլ-
թաղա, շու վէճիլ իլլէ նուլթուլունու
խիթամ իտէր: Պալա, ինկիլթէրրա-
տա գաթօլլէք քիլիսէսիլին ճէօհլէթ
պուլմապ սէնին էլթաֆընա միւհ-
թաճ տըր: Պալա տա հաղր պուլուն-
նանլարը սէն թէպէրիւքտէթը րահ-
մանիլէն իլլէ հիմայէ գըլ, ճէյլէ քի
ճիւմլէսի պիր լիսանը շիւքրանիլէթ
պէյան իլլէ սանա էպէտ էլ ապատ
մէտիլ սէնա օգուլապիլիլիլ:

Տօգուգուհու Պիոսուն տէրունի
գալլիլ օլան պու քէլամլարըն նէ տէ-
րէճէթէ թէէսիլ իթմիշ օլտուլուն
թարիֆէ կէլէմէք:

Պատէհու տիւդ ար Նօրֆօլք Բա-
բա հաղրէթլէրինէ մէպուսան աղալա-
րընը էէկէան էէկէան թափտիմ իթ-
տիլտէն սօնրա, ճիւմլէսի Բաբա
հաղրէթլէրինին վաթիլան սարայը
մահապուսունտա էէօլմիլէ թէֆէրիւ-
ճիւնէ մախսուլ օլան սէյահէթէ տա-
վէթ օլունալ:

Մէպրէսան աղալարը Բաբա հաղ-
րէթլէրինին քէմալ սըհէթէ, վէ ընվ-
նազ վէ թէնտիւրիւսթի պիր հալտէ
պուլունտուլունա միւլթէհայիր օլ-
տուլար, քի պուլնա սէրէնճամ վէ մի-
հէն արասընտա Հազգթաալա աղիլիլ:

շան հազրէթէրինն սայէյի գուտ. րէթվայէյի իւրահիւսինն պիր իս. պաթը արանիւթի տիր :

Մնա :

Սէմահէթիւ գարտինալ Անթո. նէլի թերաֆընտան Բարիզտէ մու. գիւմ սէմահէթիւ Մոնսինէօր Շուէնցիօ հազրէթէրինն իրսալ օլունան պիր գըթա մէթուպ :

Սէմահէթիւ էֆէնտիւմ հազրէթ. լէրի :

Բօմա իւզէրինն վագը օլան շու հա. լը հազըրն նէթիւճէյի միւթէէլէմէ. սինտէն տօլայը զուտօյնթիւլիւ բէտէ. րիմիդ Բաբա հազրէթէրինն միւս. թէղրադ օլտուղու խարիճի էզ հու. սուլէյի իշար հիւզն վէ բէտէրի արա. սընտա նազարընը հէմիշէ քիլիսէյի շէ. րիֆին նուխտէթ զատէսի օլան Ֆրան. սայա տօղրու չէվիւրիպ, Ֆրանտանըն կիլիֆթար օլտուղու գատէրը պէտ. պաթաթ էսէրի իւզէրինն գալպինտէ րիգգաթ վէ աղիւմ թէրահիւմ հիսս ի. տիւպ, պէշլէ պիր ֆէլաքէթնագ հարպըն Ֆրանսա իշիւն թէվիտ վէ թէտարիք իտէկէլտիյի աֆաթըն միւմ. քին մէրթէպէ մէնի եախօտ թախֆի. ֆի էսպապընըն իսթիհասլի պապին. տէ հիշ պիր վէսիլէյի մինասիպէյի վէ վէ խայրիլէյի զարֆը նազար իթմէզ իտի :

Վէ շիմօթի, քի մուհարէպէ բէսի. տէյի խիթամ պուլմուշ տուր, Բաբա հազրէթէրիննգալպինտէ քէնտի էվ. լաուէրիննտէրէճէյիհիհայէտէ միւհ. թէրէմ գըսմը իւզէրինն մէլուֆ. պուլունտուղու րիգգաթ վէ չէվգա. թը մախտուսէսի տահա գաթի պիր սիւրէթտէ թէրսիւմ վէ րուհումա ո. լուրլար մուհարէպէ ֆէլաքէթի իլէ ֆէլէքգէտէ օլմուշ շէհրէր սէքէնէ. սի իւզէրինն պիթթապի թէսատիւֆ վէ իսապէթ իտէն աֆէթլէր :

Հաշմէթիւ բէտէրիմիդ հազրէթ. Վէրի Ֆրանսա բիթգոպոսլարընըն զայ. րէթ վէ իգտամը խայրէնճամլէրինի պիթթէճրիւպէ բէք ալա պիլիւր : Վէ պէհէրինն քէնտի զիւրի իտարէլէրին.

տէ Ֆուլունան ահալիլէրինն բէրվէր. տէ օլտուգլարը զայէթ իւլ զնյէ ա. զիզ մէզհէպիմիլիւ մուհապէթի սայէ. սինտէ : էմսալլէրինն եարտըմնա լաղըմ կէլէն թէտապիրի Վասէնէնին իճրասընըն հիմմէթինն սարֆը սայ վէ պէզլը զայրէթ իտէճէքլէրինն : վէ պուլունտուգլարը մէվգի խապընճա հիմայէյի լաղըմլէյի տիրիլ իթմէյէճէք. լէրինն էմին տիր :

Քէնտի թէրաֆընտան պու մագ. սէտ իշին 10.000 ֆրանք իհտա ի. տիւպ ա զաթը ֆաղիլանէլէրինիլէ ի. հալէ իտէր պուհու պէլքի թէէսսիսի միւմլին պիր գոմիսսիօնա, եախօտ Ձաթը ֆաղիլանէլէրինիլին էմինէթի. նի հալի օլան պիր զաթա հէվալէ իթմէյի :

Ֆրանտանըն ճէմիլի վագըթտա իպ. րագ իտէկէլտիյի ասարը իթաթ, վէ խուլուսու խայրիլէյի մուհապէթբա. րանէսինի թագտիր իթտիքտէն սօղրա հաշմէթու բէտէրիմիդ հազրէթլէ. րի իճրայը շիւքքանիլէթ իշիւն հու. տուտուգ պիր թէչէպպիւսաթը խայրիլէ արգիւսինտէ իտի խտէ տէ, Ֆրանսա բէք էյի պիլիւրքի, Բաբա հազրէթլէրի հէր վարիլէթ սէրվէթ վէ վարիտաթընտան խասիր վէ մահ. րում, վէ հէմ քէնտինն վէ հէմ խա. տէմէկէանը սատագաթ նըշանընըն իտարէյի զարուրիլէսի իշիւն Գաթո. լէք տիւնէսսընըն սէլապէթ վէ մու. ալլէնէթի նագտիլէսինն միւհթաճ պիր հալէ կէլմիշ օլտուղունտան, պու. նիլէթը խայրիլէսինն գուվվէտէն ֆիլիլէ կէթիլիլմէսի աղիւմ վէ ճէսիւմ վէ եէնիլմէզ միւշքիլաթա հէտէֆ օլմուշ տուր :

Իմօթի եիւճէ Գահանայապետ է. ֆէնտիմիդ հազրէթլէրինն իշ պու ի. րատէսինի սիլլէրէ թէպլիլ խլէմէք խրտմէթինի թէքմիլ իթմիշ օլտու. զում իշիւն, զաթը Ալիլէրինիլէ տէքբար օլան հուպպ ու խսլիսէթին թահքիւմ վէ թէճաիտի նիլաղը իլէ գալըրըմ :

Բօմա 1 մարտ, 1871

Ժագ Անիւնէլի Գարաիւալ.

Էմբի :

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

Ինկիլթէրա տէվլէթինն Բրուշ. քիայա իթտիյի մուալէնէթտէն տգ. լայը, թէպրիլէյի զիմմէթ նամը իլէ Լօնտրատա թապ իւ նէշը օլունան իրվիւ տիլլումաթիգ նամ զաղէթա. տան ալարագ Գուրիկ տօրիանտա միւնտէրիճ պէնտին սուրէթը թէր. ճիւմէսի տիր :

Ֆրանտայը էսնայը մուհարէպէտէ միւնֆէրիտ պըրագտըրը, վէ թահ. միլ իթտիյի պարըկիրանը պիր ազ. թախֆիֆ զըմնընտա, սուլհա աուլա ըսհարը մուալէնէթ իթմէտիլի իշին հէր թէրաֆտան ինկիլթէրա տէվ. լէթինն իշթիքեա օլունմագտա տըր : Պու շիքեայէթլէրտէն մագսէտ եա. լընըզ ինկիլթէրանըն քէնտի էլլի սէնէլիք միւթթէֆիլի օլան Ֆրան. սայա իթտիյի խիլանէթի թապիպ իթմէք օլմայըր, իլլա ինկիլթէրա. նըն մուալէլէյի բօլիթիլէսինն մախտուս օլան մալի ֆիլաղըն պիր եէ. րինտէ օլան պահսը զիքը իտէրէք քէնտի բէնտինի պիլէ էլէ վէրմիշ օլ. տուղունու տէր խաթը իտէրլէր :

Պու պահս իլէ կէրէք Ֆրանսա վէ կէրէք Բրուսիանըն Էւրոբատա ֆաիգ վէ զալիպ տէվլէթ սըրասընա կէչմէլէրի ինկիլթէրանըն մէնաֆիլ. նի միւսիլ տիր տէր : Պէշլէ պիր մուխաթարալը վագթտա ինկիլթէր. րանըն պի թէրաֆըրը թէրճիճ վէ պատէհու տախի Բրուսիա իլէ պիլ իթթիֆագ պու պիթէրաֆըրը տու. էլը սաիրէյէ տախի սիրայէթ իթտի. րիպ, տուէլը մէզքիւրէնին Ֆրանսա. յա մուալէնէթ հագգընտա օլան է. մէլ վէ արգիւլէրինի իզալէ իթմէսին. տէ խարաղ խլէտիլ քէօրլիւք նէ օլ. մալը տըր :

Իրվիւ Տիլլումաթիգ նամ զաղէ. թա պու. շիքեայէթլէրի իլլէթ թագ. սիւմ իտուպ պիրի ինկիլթէրանըն իշ պու մուհարէպէ էսնասընտա պիր չէյ եաբմատըրընը, վէ տիկէրի չօգ

չէյ եաբարդը տէմէք օլաճագ տըր տէր . պու տախի ապէս օլուպ պի էսաս օլտուղունու շէյլէ իսպաթ ի տէրիդ քի, էվվէլա ամմէնին եաբար տէյի քէնտիսինէ համ իթախի շէյին հիչ պիթիսինի եաբարմալ տըր . Վէ սանիլէն Կախիլ իճրասընա միւթթէ տիր օլուպտա թէսէյէիւպ իթտի տէ յի գլնն օլունան շէյլէրին իֆայինէ իգթիտարը եգգ իտի :

Իմտի իմբէրաթոր պէնինտէ վագը օլան մուխապէրէյի թէլէկրաֆիլէնին ինթիդարնտան էվվէլ ինկիլթէրրա նըն պու թէպրիսի դայթ միւթթիլ վէ պէլքի տէ դայը միւթթին օրդը իտի . Պու մուխապէրաթը մէքթիւրէտէն միւթթէպան օլաճաղը վէճէ իլէ . պու կիւնքի կիւն բօլիթիգա հագգընտա պիր թարիխի ճէտիտ պէտ իթմէքտէ վէ պու թարիխտէն ի թիպարէն թալթիֆ մահվօլուպ թէհ տիտ մէյտանէ չըգտըգտա , վէ եա խօտ խաթապաթ տէհքի թէքմիլ օլուպ . հէր շէյէ վուգուֆիլէթ տէհքի պաշլամագտա , չիլէ տահա թաֆ սիլլիսի արթըգ Բուսիա քէնտի օլունունու քէթմ իթմէլիպ քէտմէն ամ մէյէ իլան իթմէքտէ , եանի արթըգ պիլի ալտաթմայա իգթիդաոր գալմայըպ պունտան պէյլէ թէհտիտէ գըլամ իթմէքտէ տիր :

Բրուսիա թէրաֆընտան Սէն Բէթ ըհսպուրկտ իրսալ օլունան թէլէկրաֆտան մագսէտ Էրոքայա պիր նէվի ըղհարը թէգապիւ օլուպ իլէրիւտէ ճէտիտ իմբէրաթօրլուղուն հուղուրու րահաթընը քէթթէտար օլաճագ թէտպիրսիգ մուգատտէմաթը տախի լիլէսինէ եէնի պիր թէրթիպ վէ եասա իլալէսինտէն իպարթէթ իտի :

Իշթէ պիւթիւն Էրոքանըն միւշահէտէ իթտիլի աղիմ վէ միւհթէշէմ պիր ֆիլիլին թէրթիպ իւ թէրթիպիլ նէ ամմէնին մալիւմաթը օլմասը էլ ղէմտիր , վէ Բուսիանըն տախի Էլ եէվմ արգիւսիւ պու տուր :

Պուրասը պէյլէ իքէն պու էսնա տէ ինկիլթէրրանըն տախի մէյտանէ աթըրպապ քէնտուսինի հէլաք իթ :

մէսի նասըլ մէմուլ օլունուր : Պիդաէ էֆքեարը հարպը թէնքին իշիւն Բուսիա ինկիլթէրրանըն վիւսաթէթինէ ալա իհթիյաճը եօղուտու :

Վիէննա գապիլէսինէ . սիգ թէս լիհի առաքիր իթմէգ իսէթիգ պէնտէ իթմէմ տէյուպ , պու պապտէ թէմամըլա նուֆուգու իճրաթրտու , իշթէ իշէ միւտախիլէ էֆքեարը քէա միլէն Էրոքատա մահվու գալի օլտու . 1825 թարիխինտէ Բօցցօ տի Պօրկօ նամ մէշուր տիբլօմաթըն տէ տիլի կիպի « Էճրօբատա ֆիկիլթէրրա տէվէթի տախի օլմագարըն Բուսիայա գարը պիր թէքիֆ օլմագ . Վէ օլսա պիլէ ինկիլթէրրա պունուն ալէյհինտէ տիր » պու քէլամըն օ վագըթ մուհագգագ օլտուղու կիպի , 1870 սէնէսինտէ տախի հագգէթէ մուվաֆըգ օլաճաղը այան վէ աշի քէաք տըր : ինկիլթէրրանըն տուէլը սալիլէյէ նագարէն նէ մէսէք իթթիլ խաղ իտէճէկի տիւշիւնիւլմէլիպ , աւ ճագ քէնտի քէնտինէ նէ հարէքէթ ի տէճէկի տիւշիւնիւլմէքտէ իտի :

Ինկիլթէրրա վէ Բրուսիա Բուսիա իլէ հէմէքեար օլտուղու հալտէ , պիւթիլէն Էրոքա ալիլէրէ մուվաֆագաթ իտէր իտի :

Էրոքատա պէյլէ պիր իթթիֆագը հուսուլէ կէթիլմէյէ քիմ ճէսա րէթ իտէպիլիլիլիլիլ վէ իտիլտիլի հուտէ տախի մէյտանը մուհարէպէտէ Բուսիա ինկիլթէրրանըն վէ Բուսիանըն մուվալէն իթի միւշահէտէ օլունմագ մը իտի :

Բուսիանըն ինկիլթէրրանըն մուվալէնէթինէ իհթիյաճը եօղ իքէն , Վիէննա վէ Գօքէնհալի վէ Ֆիօքէնչատաղու հուրիլի մէմուլ իթմէպիլի շէյին էօնիւնիւլ ալմայա նիշին չպըշտը , վէ իթթիպ իթտիլի ուսուլ վէ էֆքեարըն նիշին 10 Աղոսթու թարիխինտէ նէշը իթտի տէյու սիւալ օլունուր իսէ , ինկիլթէրրա աղիմ պիր տէվէթ օլտուղունտան քէնտի առէմը իգթի տարընը քէթմէ մէճպուր տուր , վագա պու պապտէ պիր իշ եաբարք կիպի թասլայըպ , Բուսիայա խուլուս չագմաք արգու իթտի վէ պունու տա :

Խի ահալիլէ պիլտիրմէտի , իտքին քէնտի իգթիտարըն պիլտիլինտէն , պու մէսէքի իհթիյար իթտի , իմտի մահլա պիր Գօրգու իտի աէպէպ , տէյու ճէվապ վէրիլէպիլիլ , վէլ հասը պիր իշ կէքրմէտի վէ կէօրմէյէ տախի միւթթէտիր տէյիլ իտի :

ՄԻԻԹԷՆԵՎԻՅԷ

Նէգտը Սալթանաթը Սէնիլտէ Ֆրանսըգ Էլիսի նասալ իւ թայլին օլունան Մ . տը Վօկէ ճէնտիլլէրի էօնիւմիւղտէ քի բօսթա վաբօրու իլէ Տէր սաստէթէ մուվաթրիլէթ իտէ ճէյի մուգարրէր տիր . Սէֆիլի միւշարիլէյհ ճէնտալլէրի էվվէլ պէ էվվէլ Բօմա ճանիպինէ աղիմէթ իտուպ , հաշմէթիւ Բաբա հագրէթլէրինէ իպրագը խուլուս վէ ուպուտիլէթը վէլէտիլէյէ միւսարաթ , վէ Ֆրանսա տէվլէթի նամընա Բաբա հաղրէթլէրինին հուղուրունա մէսուլ պույրուլմագ ֆիլիլինտէ քէնտինի մէսուտ տտա իթտիլինէ մուգապէլէթէն Բաբա հագրէթլէրինին թէպէրրիւքեաթը ճէլիլէսինի տախի թէմէննի իտէր :

Բաբա հագրէթլէրի « Հագթալա վէ վէլիլի նիմէթիմ » քէլամընը տայիմ իւղղէման քէնտինէ էօսա թուլմուշ օլան պիր միլլէթին մուրախասընա քէնտի թէպէրրիւքեաթը քէսուլու նէսինէ իթա իլէմիշ տիր . Էմիլիլէթ շայան մահալլէրտէն ալտըղըմըլ մալիւմաթը օահիլէյէ նագարէն Ֆրանսա տախի 1000 սէնէտէն պէրիւ քէմալը շէօհրէթ վէ խահիշ իլէ իմրար իլէմիշ օլտուղու թարիլի շէրէֆ պէտրիգէյէ պիթթէքրար նասպը գա տէմ իլիմէք մագսէտը խայրմիրսէտի իլէ քէնտի օրտուսունս պու ուղուրա սարֆ իլէմէք , վէ իթալիա տէվլէթինին էֆքեարը պէտքեարանէ իլէ քէնտինէ գապթ իթմիշ դանն իթտի յի քիլիտէ մէմալիլինին մուհաֆագասը նիլէթը խալիսանէսի իլէ Ավուս :

Թաւ Բրնւօրա իւր տախի պիր ահանա մէ ագտ իրէ միշ տիր Պէջլէ պիր մու ամէլաթ մու վաճէհհսինտէ պիզճէ Ի Թալիա աւ վէթի ֆրանմասոնլու գ մէպտէսի մէնպարնտան ախդ իրէ տի յի վէ նէթիճէսի մոնարչի հիւքիւ մէթինին խարապիւթինի միւխտի օլան շու ուլղունսուզ բօլիթիգասը իւզէրինէ տէրին միւթալապա տիւ չար օլաճաղը էմըր Թապիի աիր :

Էւրի :

Էջլէ վազթընը ահալիւ խապէր վէրմէք իւզրէ Թօք էնտախթ օլուն մագ ուսուլինին իճրասը իլէ ումու մ ահալի ֆայիտէմէնտ օլմագտա տըք Թ լաթուրգա սաաթ իլէ Ալաֆրանկա սաաթըն արաորնտա աղիմ ֆէրք ճէ րէյան իթմէքաւ պուլունուպ , Ասի Թանէ կիպի պիր պէլտէյի ճէսիմէ տէ պէջլէ պիր Թէտպիրին մէնաֆիի քէսիրէսի տէրքէար պիր մասագէ տիր Իհտասը միւճէրրէտ օլան իշ պու ու սուլ բէնտի Թէէպիրինի իճրա իթմէ լի տիր : Էջլէ վազթընը խապէր վէ րէն Թօքուէն էնտախթի ագիպինտէ քէօքրիւնիւն իքի ուճուէնա , վէ սայիր պալը մէրքէղիւրէ տախի տիւրիւսթ սաաթլար վաղ օլունմասը լաղըմ կէ լիւ : շէջլէ քի սաաթ գուլանմայան քիմսէլէր պու վասէթա իլէ քէնտի ումուր վէ մուամէլաթընա պիր հիւս նիւ սիւրէթ վէրէպիլսին :

Քէօքրիւնիւն իքի պալընա սաաթ վաղ իլէմէք խուսուսուէնա կէլինճէ ֆէվայիտի Օսմանիյէ նազըրը ճանի պինտէն շիրքէթ Թէլաֆրնա իքի Թէ րաֆըն տախի մէնաֆիինի պիր րատ տէտէ միւճիպ օլաճագ շու մէսէլէտէ իթթիֆագ իտիւպ , սաաթ իշթիրա սընա , վէ տէվամընա միւթէալիք մէ ոարիֆաթընա հիմմէթ օլունմագ ի չիւն , պուլնտան պիր գաջ կիւն ագ տէմ պիր նօթալ իրսալ օլունմու շ տուր : Մէմուլ իտէրիլ քի ահալինին ֆայիտէսի իշիւն իքի շիրքէթ պէնին տէ պու խուսուգտա իթթիֆագ Հա սըլ օլաճագ տըր :

Լա Թիւրի :

Քէահաթիտանէ տէն Պէյօղուէնա գատար սու կէթիրմէք իշիւն գգրար վէրիլիշ օլան մաքինանին պիրիսի իճրասընա մէմուր օլան պիր միճէն տիւ իլէ Ասիթանէյէ միւվասըլէթ իտիւպ , տիկէր իւջ ատէթի տախի պէրէնիլմէքաւ տիր :

Քիւրթի շէրիֆ սէֆիրի սէմա հէթիւ Մօնսիֆօր Ֆրանքի հաղրէթ լէրինին հսւզըրու շաֆանէտէ իրատ պըլուրաուլոա նութգ իլէ նութ գու շահանէնին իլանը պիղղարուր չարչամպա կիւքի նիւսիւնիլ իլէ նէշր օլունաճագ տըր :

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Բարիդ 10 սապահ

Ճէնէրալ Բօսսէլ իսթիֆասընը վէրմիշ տիր : Մօ տօրտընամ զաղէթա ճէնէրալ Բօսսէլին պիւթիւն զալմին հիւքմէր վէրիպ քիմսէնին իթաաթ իթմէտիլ մահալտէ գօմանտալըգ մէնոմիլէթինէ արթըգ Թէհամիւլ էտէմէտիլինէ տալիլ իլան իլէմիլի պիր գըլթա պէյաննամէսինինէշր իլէ միշ տիր :

Փուրնալ Օֆիսիլէ նամ զաղէթա նըն նէշրիլաթընա կէօրէ էմիլէթը ամմէ գօմիթէսինէ պէր վէճհի աթի ազալար նատպ օլունմուշլար տըր : Բօ վիլէր Ալթուան Արնօ , Կամպօն , Իօտ , վէ Տէլիլիւզ : Ռճշֆօրտան միւմիլի պիր պէնտ Ռօսսէլին Թիթթաթօր Թէս միլէ օլունմասընը Թալիպ իտէր :

Գօմիւն մէճիսինին մաղալաթալարը մէրքէղ գօմիթէսի իլէ Գօմիւն մէյա նընտա վուգուա կէլէն իսթիլմիթաթը աղիմէյէ միւպէյէն տիրէր :

Վէրոպլ 10 մայիս սաաթ 9 տապահ : Իսսի գալէսինտէ 119 վէ գարիլէ տէ 10 ատէթ Թօք զապթ օլունմա շ տուր : Մէգքիւր Թօքլարտան 50 գը Թասը Կիւ կիւն Վէրոպլա նագլ օ զունմուշլար տըր : Իսսի գալէսինտէ պուլունան պիր չօք Թ մու հիմմաթ վէ մէքիւլաթ իշինտէ Թիւթիւն նալու նա գարըշտըրըմըշ րագը տախի պու լունմուշ տուր :

Պու Թէտապիրէ միւհաֆաղալը միլիլէ ապէրինի իսթիլղրապա տիւ չար իթմէք , վէ անլէրէ պու վէճհի լէ Թէտալի գապուլ իթմէգ նուրէթ լուէ Եարալար աչմագ իշիւն Թէշէթ պիճս օլունմա շ իտի : Թապիլգ օլուն քի Գօմիւն ապալիլի միւսթաճ ֆըղէսի քէաֆֆէթէն կիլիլճէ պիր խէնտէքտէն ֆիրար իթմիլլէր տիր :

Իսսինին զապթ օլունմասը վէ Մօնթրութնէ պալթէրիա ընր հասըլ իթտիլի աղիլ խասաթաթ է գըա ի րուհինէ մուճիլի տէհէթ վէ հիւ պէթ օլմուշ տուր :

Կէրէք Մօնթրութու վէ կէրէք սա յիր Թապիլարտան շիտտէթ իլէ Թօք աթէշինէ ալէվամ օլունմագ տա օլուպ ֆէտէրէլէրին Թապիլարը քէք զալըֆ սուրէթտէ մուգապէլէ իթմէքտէ տիրէր :

Բարիդ 10 մայիս սաաթ 5 ախշամ : Գօմիւն աղալարընտան օլունմիլ Թէ ճէնէրալ իթմիշ օլան Մ Ալիքս Թէվ գիֆ օլունտու : Ճէնէրալ Գիլուսէրէ պու կիւն Գօմիւն տիլաննա ճէլպ օլունաճագ տըր :

Ճիւսթիս նամ կաղէթա Մ . Վէրմօ րէլին լիտանը օլան ճէնէրալ Բօսսիլին հագգընտա գուրա Թէքիլի օլուն տուլունու պէյան իտուպ , անճաք պու գուրաոտան ճէնէրալը մումահի լէյհին հարա վէքիլի օլունգունտան հիւ պիր նէթիճէ հասըլ օլմամըշ տըր :

ՅՕՇՏՕ ՖԻԹԱԹԼԱՐԸ

ՀԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Չարչամպա			
Սապահ	Ապրիլ	28	51 17
Ագշամ			51 23
Բէրշէմպէ			
Սապահ		29	51 24
Ագշամ			51 29
Ճուսա			
Սապահ		30	52 2
Ագշամ			51 28

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԹԱԶ ՎԷ ՄԵՍՈՒԼ ՀԱԶԻԹԱ ՄԻԲԱԹԼԻ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՆԷՆՏԻՍԵԱՆ ՀԱԼԱԹԱ
ՀԱՅՈՑ ԵՎԷՆՏԻՍՏ ԳՈՂՈՐԹԻ 19 ՎԵՐԻ ԵՍԸ